

Vuoden 2023 tilinpäätöksen ennakkotietoja

Kaupunginjohtaja Jere Penttilä 29.2.2024

Toimintaympäristö

Suomen talouden kehitys vaimeaa

- Vuosi 2023 oli Suomen taloudessa haastava ja talous painui vuoden 2023 loppupuoliskolla taantumaan
- Työllisyys heikkeni ja työttömyysaste kääntyi kasvuun
- Inflaatio kääntyi laskuun, mutta koko vuoden inflaatio nousi yli 6 %:n
- Asuntorakentaminen väheni ja vähenee edelleen vuonna 2024
- Julkinen talous on merkittävästi alijäämäinen ja velkasuhde heikkeni
- Talous kääntyy kasvuun vuonna 2024, mutta kasvu on verraten vaimeaa – BKT:n ennakoitaan kasvavan 0,7 %
- Julkisessa taloudessa on mittava sopeutustarve

Kuntatalouden vuosi 2023

- Kuntatalouden tulos muodostui odotetusti ylijäämäiseksi, vaikkakin jäi ennustetusta
- Vahva tulos saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten erien avulla
- Ilman kertaluontoisia eriä tulos olisi ollut negatiivinen ja vuosikate romahtanut 40 %:a edellisvuodesta
- Väliaikaisten vaikutusten poistuessa kuntatalouden tilanne heikkenee voimakkaasti jo vuonna 2024
- Kuntien eriytyminen jatkuu edelleen: kolmasosa vuoden 2023 kuntien tuloksesta syntyi Helsingissä ja Espoossa, negatiivinen tilikauden tulos 49 kunnassa

Toimintaympäristö

- Joensuun väestömäärä kasvoi 547 henkilöllä, väestömäärä 78 060
- Väestömäärää kasvatti viime vuosien tapaan positiivinen maahanmuutto
- Työllisyystilanne heikkeni loppuvuotta kohden
- Rakentaminen hiljenee, valmistuneiden asuntojen määrä vielä hyvällä tasolla

Toimintaympäristön lukuja

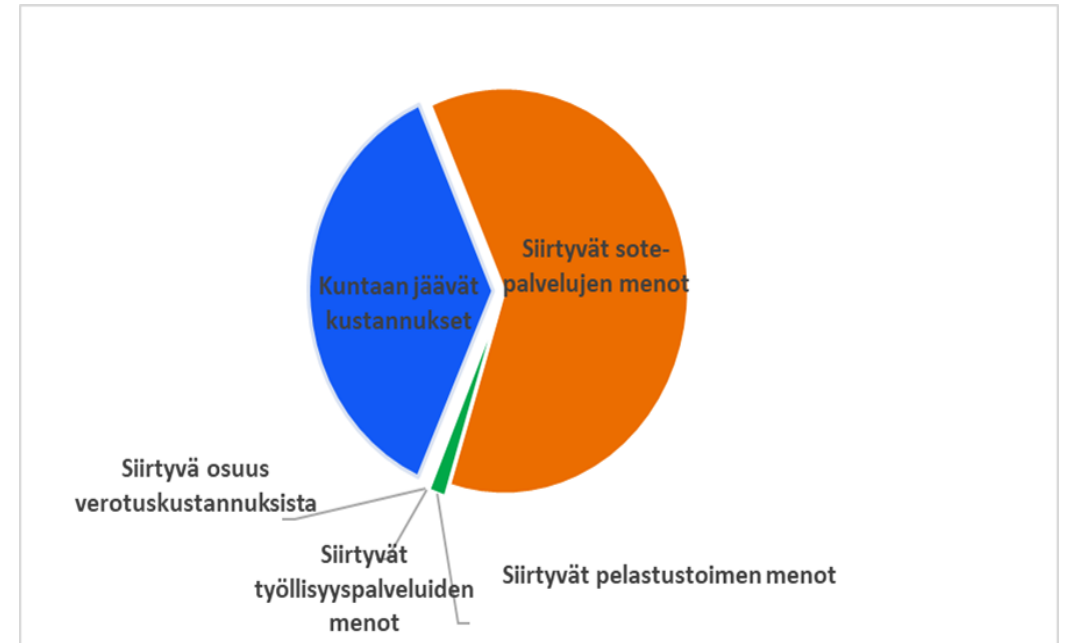
Väestömäärä 78 060 (+547)	Työttömyysaste 13,6 % (+0,2 %- yks.)	Valmistuneet asunnot 536 (+82)
Syntyneet 502 (-74)	Työttömien määrä 4851 (+103)	Valmistunutta kerrosalaa 78 000 m ² (-8000m ²)
Nettomuutto 927 (+416)	Pitkäaikais- työttömiä 1800 (-86)	Myönnetyt rakennusluvut (asunnot) 106 (-343)

Suluissa esitetty muutos vuoteen 2022, työttömyystiedot vuoden keskiarvoja

Kaupungin palvelut

Nostoja vuodesta 2023

- Sote-uudistuksen toteutuminen merkitsi historiallisen suurta muutosta kuntataloudessa
- Uudistus muutti talouden rakenteita ja pienensi liikkumavaraa
- Nettomenot ja tulot alenivat, suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi
- Lopulliset vaikutukset konkretisoituvat viiveellä vuodesta 2024 alkaen

Nostoja vuodesta 2023

- Päivitetty strategia Helppo hengittää asettaa tavoitteet vuoteen 2025
- Strategian toimeenpano eteni – vuoden aikana hyväksyttiin neljä ohjelmaa
  - Asuntopoliittinen ohjelma
  - Opiskelijakaupunki Joensuu
  - Metsäpääkaupunki Joensuu
  - Yrityskaupunki Joensuu

Nostoja vuodesta 2023

- Mittava talouden sopeutustyö käynnistyi – toimenpiteiden kokonaisuus valmistuu maaliskuun loppuun mennessä
- Edunvalvontatyö saavutettavuuden parantamiseksi toi tuloksia – lentoliikenteen ostoliikenne jatkuu vähintään kaksi vuotta ja Syrjäsalmen sillan osalta saavutettiin ratkaisu, joka turvaa junaliikenteen ilman liikennekatkoa
- Valmistautuminen työllisyyspalveluiden järjestämistä vastaavaan 1.1.2025 voimaantulevaan muutokseen eteni - kunnat päättivät maakunnallisesta työllisyysalueesta, jonka vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki

Nostoja vuodesta 2023

- Matkailumarkkinoinnin tehtävät siirrettiin Business Joensuu Oy:lle 1.1.2024 alkaen
- Päätösten ennakkovaikutusten arviointi otettiin käyttöön
- Yhdyspintarakenteet hyvinvointialueiden kanssa valmistuivat ja yhteistyösopimus hyväksyttiin

Nostoja vuodesta 2023

- Lapsiystävällinen kunta – mallia vietiin eteenpäin ja kaupunki sai Unicefin lapsiystävällinen kunta tunnustuksen
- Sirkkalan muutos yläkouluksi eteni ja koulutyö käynnistyi laajennetussa koulussa, Enon ja Hammaslahden koulujen rakentaminen käynnistyivät
- Sirkkalan liikkumiskeskus avautui
- Nuorisokeskus Whisper muutti kauppakeskus Ison Myyn tiloihin ja Rantakylän nuorisotilan peruskorjaus valmistui
- Laaja laatukysely varhaiskasvatuksen lapsille

Nostoja vuodesta 2023

- Kulttuurin unelmavuosi keräsi tapahtumiin yli 187 000 kävijää
- Vuosi 2023 myös Joensuun 175-juhlavuosi, joka toi juhlallisuuksia kuntalaisille
- Museoiden muutokset käynnistyivät -uusi kokoelma-keskus käyttöön, kaupungintalon muutos museoksi käynnistyi ja Taidemuseon hankesuunnitelma hyväksyttiin
- Rantakylän kirjaston peruskorjaus valmistui
- Mehtimäen jääurheilukeskuksen peruskorjaus ja laajennus käynnistyi

Nostoja vuodesta 2023

- Symmetrisen kaupungin toimeenpano eteni, keskeisiä hankkeita ruutukaavakeskustan pääkatujen kehittäminen, Penttilän alueen eteneminen ja asemanseudun kehittäminen
- Joensuun seudun yleiskaava 2040 työ käynnistyi viiden kunnan yhteistyönä
- Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi lähes viidenneksellä edellisvuoteen, matkoja lähes 2,7 miljoonaa
- Rakentamisen hiljeneminen näkyi paitsi rakennuslupien myös luovutettujen tonttien määrässä, omakotitalotontteja luovutettiin 21

Keskeisiä toiminnan lukuja

Kasvun ja oppimisen tuki
12,8 me

Perusopetus 56,4 me
Oppilaita
omat koulut 5 527

Lukio-opetus 10,3 me
Opiskelijoita 1 433

Varhaiskasvatus 45,7 me
Lapsia hoidossa 3 157
Kotihoidontuella 672

Museot 1,8 me
Kävijämäärä 26 982

Orkesteri 2,7 me
Kuulijat 47 629

Seutukirjasto 4,5 me
Lainojen määrä 2,1 milj.

Konservatorio 3,7 me
549 opiskelijaa
musiikkiopisto
60 opiskelijaa
ammattillinen koulutus

Kansalaisopisto 2,3 me
Opetustunnit 42 489

Liikuntapalvelut 10,7 me
Uimahallikäynnit 232 827

Joukkoliikenne 4,3 me
Matkojen lkm 2,7 milj.

Luovutetut tontit 23

Hoidettavat liikennealueet
821 km
5 382 €/km

Hoidettavat viheralueet
188 ha
5 872 €/ha

Myönnetyt rakennusluvut
614

Taloudellinen tulos

Talous odotetusti hyvä

- Vuoden 2023 tulos lähes 21 milj. euroa ylijäämäinen sote-uudistukseen liittyvien väliaikaisten kuntien taloutta kohentavien vaikutusten johdosta
- Hyvää tulosta tuki myös sijoitusmarkkinoiden loppuvuoden myönteinen kehitys
- Ilman kertaluontoisia eriä tulos olisi yli 10 milj. euroa alijäämäinen
- Sote-uudistus näkyy talouden luvuissa myös muuten – nettomenojen taso aleni, verotuloja ja valtionosuuksia merkittävästi aiempaa vähemmän

Tuloslaskelma

ml. Joensuun Vesi, rahastot	TP2022	TP2023	Muutos €	Muutos %
Toimintakate	-459 351	-171 110	288 241	-62,7 %
Kunnallisvero	252 225	119 921	-132 304	-52,5 %
Kiinteistövero	22 957	23 596	639	2,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	37 901	27 221	-10 680	-28,2 %
Valtionosuudet	175 268	56 313	-118 955	-67,9 %
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	386	1 113	727	188,2 %
Muut rahoitustulot	4 140	8 768	4 628	111,8 %
Korkomenot	-1 245	-4 621	-3 376	271,2 %
Muut rahoitusmenot	-8 275	-2 871	5 404	-65,3 %
Vuosikate	24 006	58 330	34 324	143,0 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 970	-33 685	-714	2,2 %
Arvonalentumiset	-283	-3 747	-3 464	1224,6 %
Tilikauden tulos	-9 247	20 898	30 145	-326,0 %
Poistoeron muutos	593	-5 870	-6 463	-1090,3 %
Varausten muutos	1 836	6 518	4 682	255,0 %
Rahastojen muutos	4	-664	-668	-19072,6 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-6 814	20 882	27 696	-406,4 %

Toimintakate -288 M€ (-62,7 %)

- Sote-eristä puhdistettu muutos +9 M€ (+5,3 %)

Verorahoitus -261 M€ (-53,5 %)

- Verotulot -142 M€ (-45,5 %)
- Valtionosuudet -119 M€ (-67,9 %)

Poikkeuserien vaikutus yhteensä yli 30 M€ tulosta parantava ja ilman näitä tilikausi noin 10 M€ alijäämäinen

Tuloksen muodostuminen

1 000 euroa	Perus- kaupunki	Rahastot	Joensuun Vesi	Yhteensä
Vuosikate	45 759	4 583	7 988	58 330
Poistot ja arvonalentumiset	-31 684	0	-5 747	-33 685
Tilikauden tulos	14 074	4 583	2 241	20 898
Poistoeron muutos	-6 117	0	246	5 870
Varausten muutos	8 718	0	-2 200	6 518
Rahastojen muutos	4	-668	0	-664
Tilikauden yli-/alijäämä	16 679	3 916	287	20 882

Poikkeamat talousarvioon

1 000 euroa	TA2023	TOT2023	Ero €
Käyttötalous	-185 963	-179 919	+ 6 044
Verotulot	169 500	170 738	+1 238
Valtionosuudet	56 000	56 313	+313
Rahoitustuotot- ja menot	-1 500	- 1 374	+126
Poistot- ja arvonalentumiset	-30 380	-31 684	-1 304
Rahastot	2 400	4 583	+ 2 183
Joensuun Vesi	2 300	2 241	-59
Tuloksenkäsittelyerät	- 1 500	-16	+1 484
Tilikauden yli-/alijäämä	10 857	20 882	+10 025

Verotulojen kehitys

Milj. euroa	TA2023	TP2023	Ero milj. euroa	Muutos % 22-23
Kunnallisvero	119,0	119,9	0,9	-52,5 %
Kiinteistövero	23,5	23,6	0,1	2,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	27,0	27,2	0,2	-28,2 %
Verotulot yhteensä	169,5	170,7	1,2	-45,5 %

- Verotulot alenivat sote-uudistuksen myötä
  - Kuntien veroprosentteja alennettiin 12,64 % -yksiköllä: Joensuu 20,50 % > 7,86 %
  - Lisäksi kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle kolmannes
- Kunnille tilittyi vuonna 2023 vielä verotuloja aikaisemmilta vuosilta uudistusta edeltäneiden veroperusteiden mukaisesti (ns. verohännät) yhteensä 1,4 mrd. euroa
- Joensuun verotulojen muutos (-46 %) vastasi kokonaisuutena koko maan muutosta
- Verohännät nostivat verotulokertymää arviolta 16-17 milj. eurolla

Valtionosuuksien kehitys

Milj. euroa	TA2023	TP2023	Ero milj. euroa	Muutos % 22-23
Peruspalvelujen valtionosuus	19,3	19,5	0,2	-78,1
Verotulotasaus	24,9	24,9	0,0	-46,3
Opetus- ja kultt.valtionosuudet	-0,8	-0,7	0,1	-39,1
Verotulomen.kompensaatio	12,6	12,6	0,0	-69,2
Verotulot yhteensä	56,0	56,3	0,3	-67,9

- Valtionosuudet alenivat sote-uudistuksen myötä
- Valtionosuuksien muutos oli koko maan tasolla 66 %, Joensuun valtionosuudet alenivat 68 %
- Ennakollinen sote-siirtolaskelma sisälsi koko maan tasolla valtionosuutta liikaa 500 milj. euroa, joka vähennetään pois tulevina vuosina
- Lisäksi kuntakohtaiset laskelmat korjataan huomioiden toteutunut sote-menojen kasvu, jonka myötä Joensuun valtionosuudet alenevat edelleen vuonna 2024

Perus- kaupungin käyttö- talous

- Talouden sopeutustyö näkyy talouden toteutumaluvuissa myönteisesti

Toimielin/palvelu 1000 euroa	TA2023	TOT2023	Ero
Kaupunginvaltuusto	-366	-495	-128
Tarkastuslautakunta	-116	-112	+ 4
Kaupunginhallitus	-29 965	-28 996	+ 969
- Työllisyyspalvelut	-14 950	-15 045	-94
- Muut tulosalueet	-15 014	-13 951	+ 1 063
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta	-2 611	-2 435	+ 176
Hyvinvoinnin toimiala	-166 183	-164 649	+ 1 534
- Kasvatus- ja koulutuspalvelut	-139 801	-138 278	+ 1 522
- Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-26 382	-26 371	+ 11
Kaupunkiympäristön toimiala	13 278	16 768	+ 3 490
- Kaupunkirakennepalvelut	-7 163	-5 508	+ 1 655
- Tilakeskus	20 994	22 620	+ 1 626
- Lupa- ja viranomaistoiminnot	-553	-344	+ 209
Käyttötalous yhteensä	-185 963	-179 919	+ 6 044

- punainen ylitys

+ vihreä alitus

Tuloksen käsittelyehdotus

Tilikauden 20 898 165,82 euron tuloksen käsittelyehdotus:

- investointivarauksia muodostetaan yhteensä 2 780 000 euroa,
- investointivarauksia puretaan yhteensä 9 298 036,59 euroa,
- poistoeron lisäystä tehdään investointivarausten purut huomioiden 8 717 899,40 euroa
- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 2 847 541,98 euroa
- Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston tilikauden käyttö 3 500,00 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi
- taseyksikkönä käsitellyn tulevaisuusrahaston tilikauden ylijäämästä siirretään 667 540,82 euroa rahastopääomaan
- tilikauden ylijäämä **20 881 804,17** euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

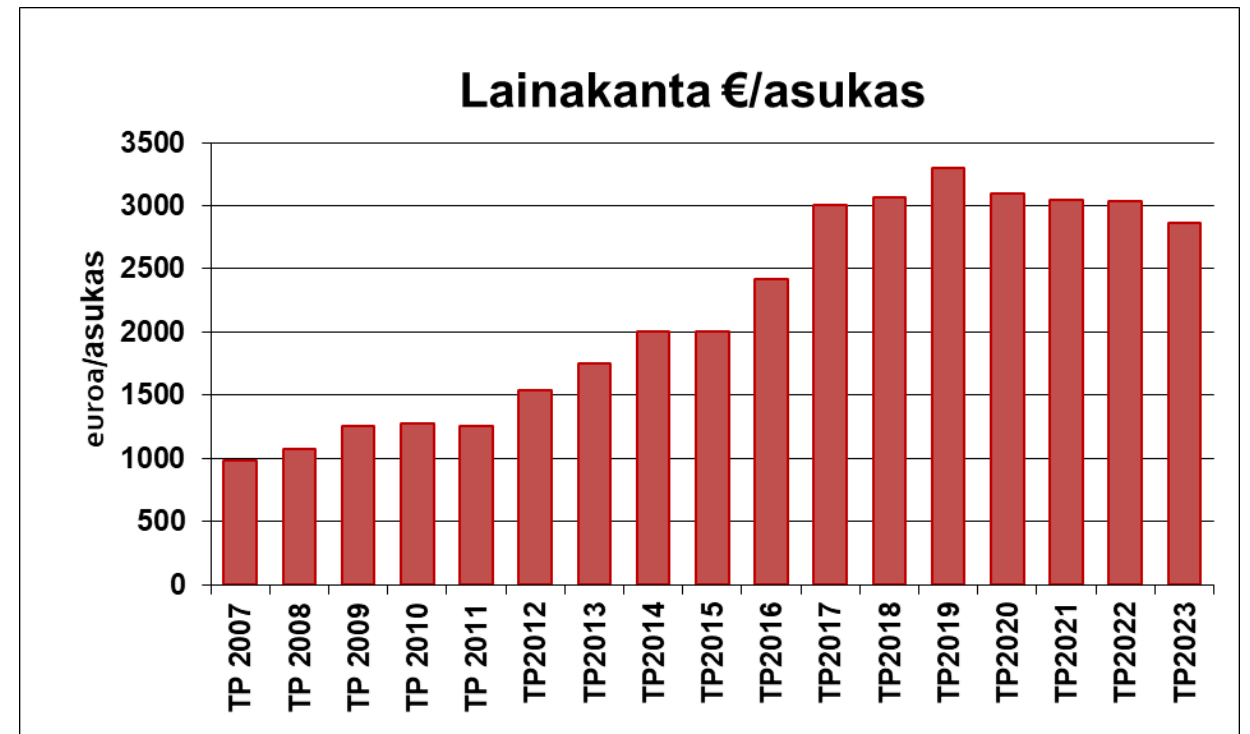

Investointivaraukset

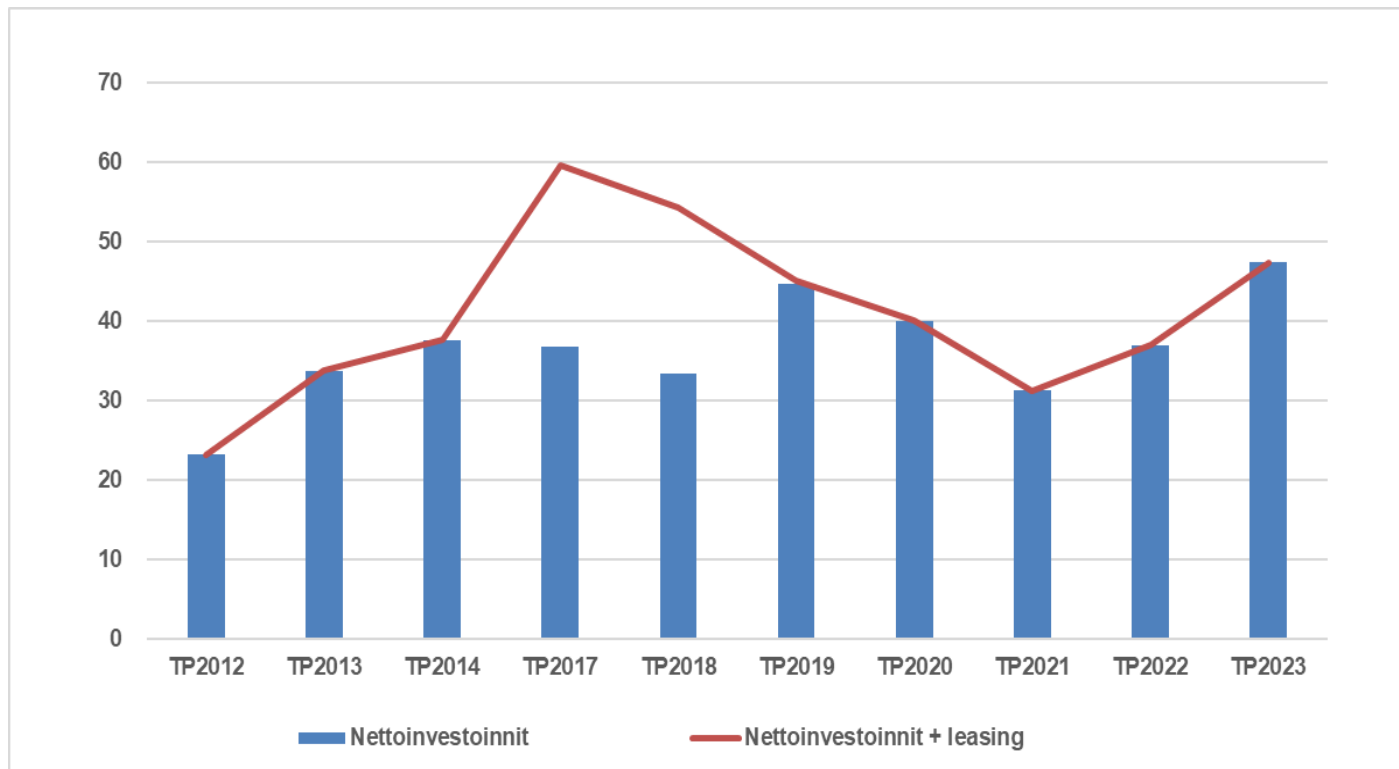
- Investointivarauksia puretaan 9 298 036,59 euroa seuraavasti:
  - Joensuun asemanseutu 442 447,63 euroa
  - Koulukadun kehittäminen 1 073 817,08 euroa
  - Ratapihan melusuojaus 1 975 771,88 euroa
  - Rantakylän kirjaston ja nuorisotilojen peruskorjaus 1 200 000,00 euroa
  - Pekkalan pelastusasema 1 299 000 euroa
  - Sirkkalan liikuntakeskus 3 307 000 euroa
- Investointivarauksia muodostetaan 2 780 000 euroa seuraavasti:
  - Niinivaaran ylävesisäiliö 2 200 000,00 euroa
  - Karjalankatu/Tikkamäentie kiertoliittymä 580 000,00 euroa

Lainakannan kehitys

- Lainakanta jäi vuotta 2022 pienemmäksi ylijäämäisen tuloksen johdosta
- Myös Siun soten palkkaharmonisaation maksun siirtyminen vuoden 2024 puolelle vähensi vuoden 2023 rahoitustarvetta
- Uutta lainaa nostettiin 25 me ja lainoja lyhennettiin 33 me, lyhytaikainen rahoitus väheni 4 me
- Lainakanta 223 milj. euroa, 2 862 €/asukas

Investointitaso edelleen korkea

- Investointimenoja kertyi 51 M€, mikä oli 2 M€ talousarviossa arvioitua vähemmän
- Toteutumaa selittää erityisesti toimitilahankkeiden kustannusten siirtyminen vuoden 2024 puolelle
- Nettoinvestointien määrä oli 47,0 me

Investoinnit 2023

- Suurimmat investoinnit
  - Mehtimäen jääurheilukeskus 5,0 M€
  - Sirkkalan liikuntakeskus 4,5 M€
  - Wärtsilätalo,C-siiven peruskorjaus 3,6 M€
  - Enon alakoulu 3,2 M€
  - Ukonniemen sataman laajennus 2,4 M€
  - Cederberginaukio ja rantarakenteet 1,8 M€
  - Sirkkalan muutos yläkouluksi 1,6 M€
  - Ratapihan melusuojaus 1,4 M€
  - Rantakylän kirjasto ja nuorisotila 1,4 M€

Rahastojen kehitys

- Rahastojen markkina-arvon kehitys vahvan loppuvuoden johdosta varsin myönteinen
- Taustalla poikkeuksellisen heikko sijoitusvuosi 2022
- Rahastojen tilikauden tulos oli 4,5 milj. euroa ja markkina-arvo kasvoi 8,6 %

Vertailutietoja

Joensuu suhteessa koko maan tilanteeseen

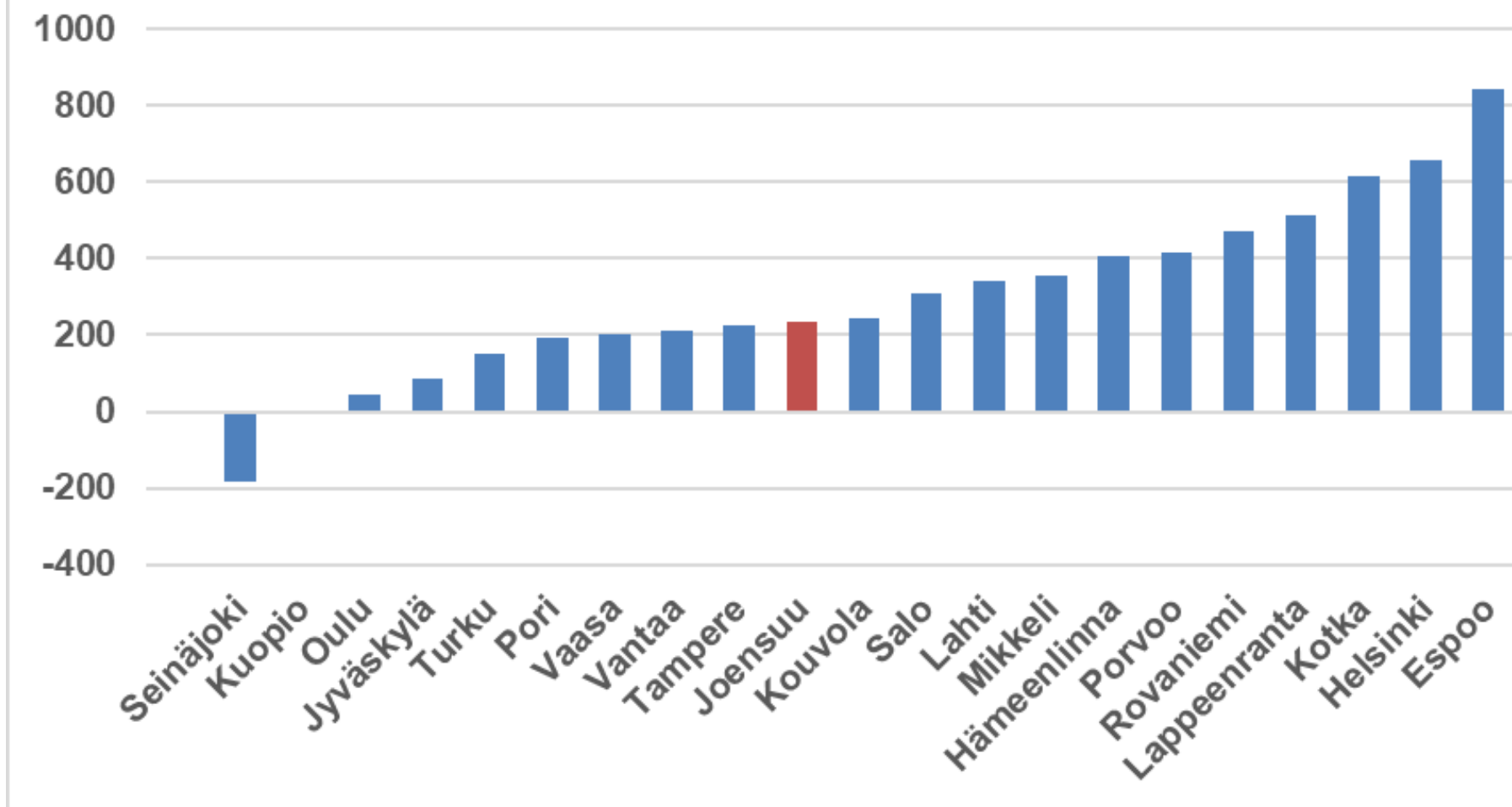
Joensuu

- Vuosikate % 156%
- Toimintakatteen muutos -63 %
- Verotulojen muutos -46 %
- Valtionosuuksien muutos -68 %
- Lainakanta 2862€/as

Koko maa

- Vuosikate % 175 %
- Toimintakatteen muutos -59 %
- Verotulojen muutos -46 %
- Valtionosuuksien muutos -66 %
- Lainakanta 3324€/as

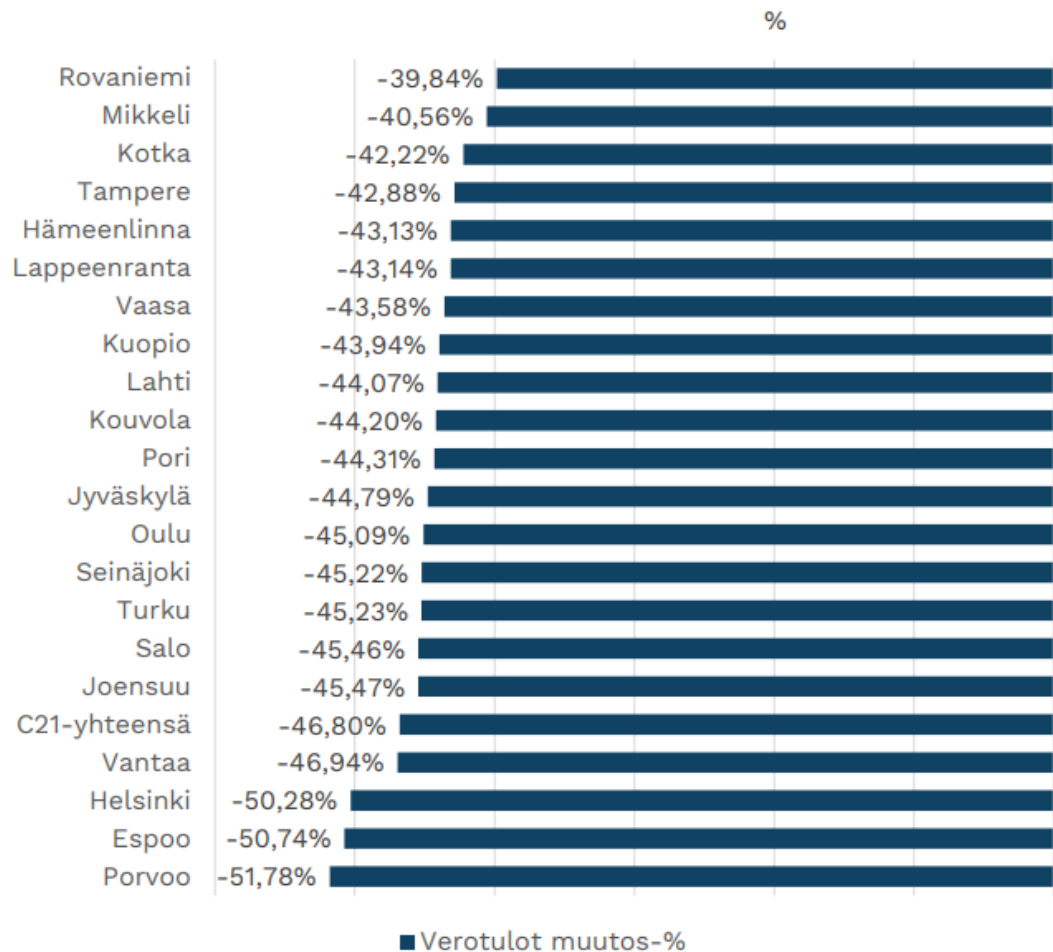
Tilikauden tulos €/asukas

Lähde: Valtiokonttori, Kuntaliitto

Kokonaisverotulojen muutos-%, veroprosentti ja asukaskohtainen verotulo

Tuloveroprosentti	2023
Espoo	5,36
Helsinki	5,36
Vantaa	6,36
Turku	6,86
Porvoo	7,11
Jyväskylä	7,36
Tampere	7,61
Oulu	7,86
Joensuu	7,86
Kuopio	8,11
Lahti	8,11
Salo	8,11
Pori	8,36
Lappeenranta	8,36
Vaasa	8,36
Hämeenlinna	8,36
Seinäjoki	8,36
Kouvola	8,61
Rovaniemi	8,86
Mikkeli	9,36
Kotka	9,36

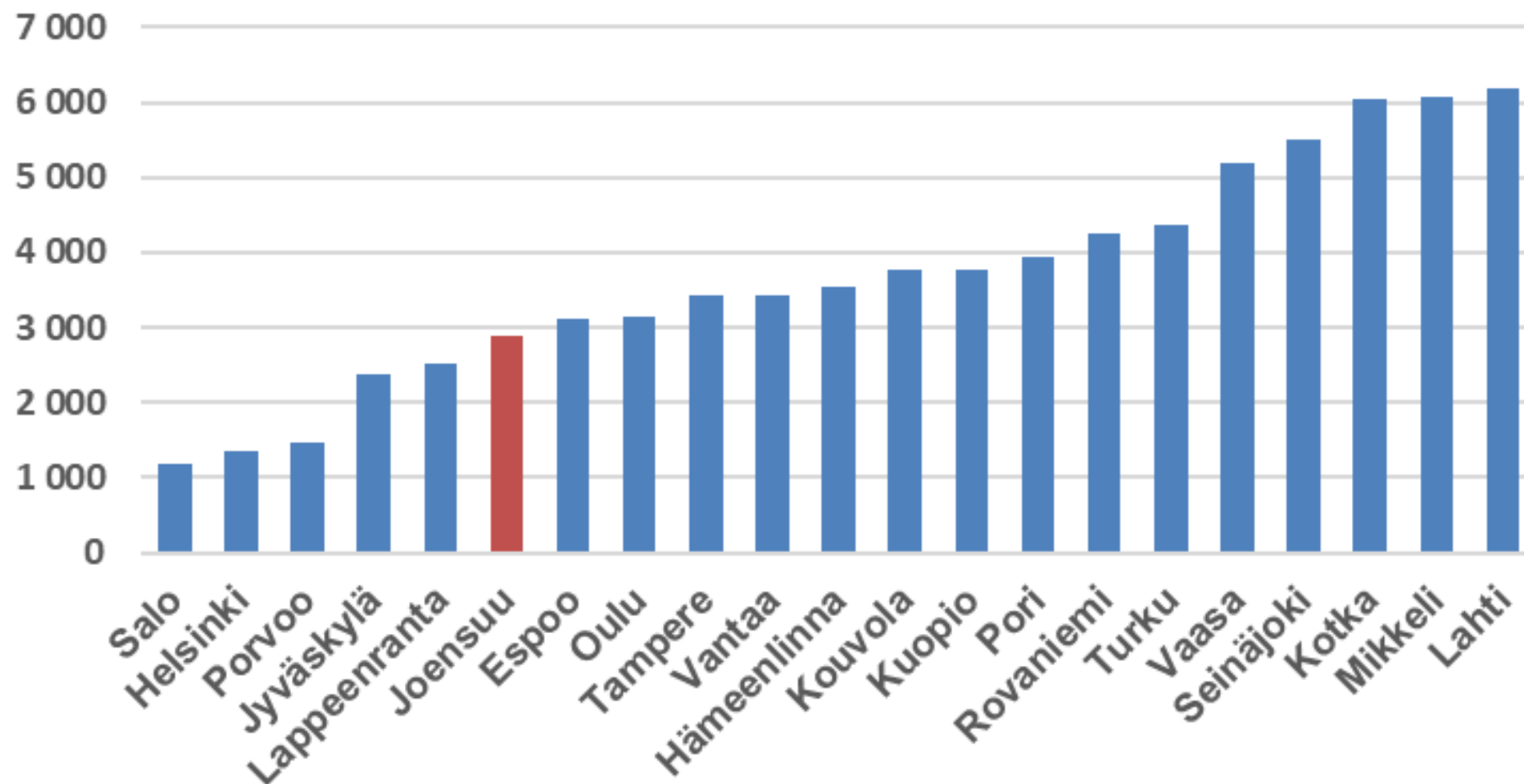
Verotulot €/as	2023
Helsinki	3 070
Espoo	2 985
Porvoo	2 979
Mikkeli	2 812
Kotka	2 798
Vaasa	2 767
Rovaniemi	2 766
Hämeenlinna	2 750
Tampere	2 735
Kouvola	2 676
Vantaa	2 630
Turku	2 624
Lappeenranta	2 608
Seinäjoki	2 568
Lahti	2 537
Kuopio	2 513
Oulu	2 475
Pori	2 412
Salo	2 311
Jyväskylä	2 297
Joensuu	2 203
C21-Yhteensä	2 732

Lähde: Valtiokonttori, päivitetty
5.2.24/Mehtonen

KUNTA
LIITTO

J • ENSUU

Lainakanta €/asukas

Lähde: Valtiokonttori, Kuntaliitto

Talouden näkymiä

Talouden näkymiä

- Vuoden 2023 tulos ei anna oikeaa kuvaa kaupungin taloudesta vuoteen kohdistuvien kertaluontoisten poikkeuserien johdosta
- Verotulojen ja valtionosuuksien tason vakiintuminen sote-uudistuksen jälkeiselle pysyvälle tasolle vuodesta 2024 alkaen merkitsee kaupungin talouteen yli 20 milj. euron sopeutustarvetta
- Sopeutustoimien kokonaisuus valmistuu maaliskuun loppuun mennessä
- Vuosi 2023 vahvisti kaupungin talouden puskuria, mutta tulevaan kohdistuu edelleen merkittävää epävarmuutta
  - Sopeutustoimissa onnistuminen
  - Talouden kehitys ja julkisen talouden sopeutustoimenpiteet
  - TE-uudistus ja siihen liittyvä rahoitusvaje – siirtyvien toimintojen kustannukset ovat kaupungin saamaa valtionosuutta merkittävästi suuremmat

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu